

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดและ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง” โดยใช้การบันทึกรายรับ-รายจ่าย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT AND A DESIRABLE CHARACTERISTIC
OF SUFFICIENT LIVING USING INCOME-EXPENSE RECORD FOR PRIMARY 6
STUDENTS, DEMONSTRATION SCHOOL OF CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

นักสิทธิ์ ปัญญาใหญ่^{1*} และ ชาตรี มณีโกศล²
Naksit Panyoyai^{1*} and Chatree Maneekosol²

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่ริม ต.สะลวง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 50330^{1,2}
Chiang Mai Rajabhat University Mae-Rim Campus, Saluang Sub-district, Mae-Rim District, Chiang Mai 50330^{1,2}

*Corresponding author E-mail: naksit_pan@cmru.ac.th

(Received: Aug 9, 2020; Revised: Dec 3, 2020; Accepted: Dec 8, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด และ 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 39 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด และสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ “อย่างพอเพียง” มีวินัยทางการเงิน ใช้เงินอย่างมีเหตุผลและมีการออมเงิน

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, อยู่อย่างพอเพียง, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, การบันทึกรายรับ-รายจ่าย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

² รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this research were to study leaning achievement of the home economics in the learning unit of knowing business and spending money economically, and to investigate the desirable characteristics of sufficient living. The samples were 39 students in classroom 6/1 in the second semester of the 2017 academic year, which were selected by applying the simple random sampling method. The research instruments consisted of the learning management plans and learning achievement tests, and an income–expense record. The data were analyzed for percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested with the t–test for Dependent samples.

The research found that the students had the posttest scores of the home economics, learning unit of know business and spend money economically were significantly higher than those of the pretest at the .01 level. The students had the desirable characteristics of sufficient living due to financial discipline, a reasonable amount of money spent and saved.

KEYWORDS: Learning Achievement, Sufficient Living, Desirable Characteristic, Income–Expense Record

บทนำ

“อยู่อย่างพอเพียง” เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ประมาท เห็นคุณค่า ทรัพยากร มีการวางแผนชีวิต ป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) คุณลักษณะนี้ได้ร่อนมาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนะถึงแนวการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตไปในทางสายกลาง

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้เรียนเกิดพหุปัญญาที่หลากหลาย ด้วยการลงมือปฏิบัติและใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือประสบการณ์จำลอง เปิดโลกทัศน์มุมมองแสดงความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนผ่านการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ “การงานอาชีพและเทคโนโลยี” ที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะการทำงาน ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต มองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่อย่างพอเพียงด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง.1.1 กำหนดทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน มีจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้และฝึกปฏิบัติการทำบันทึกรายรับ-รายจ่าย การจัดเก็บเอกสารทางการเงิน และสาระที่ 4 การอาชีพ มาตรฐาน ง.4.1 เน้นให้ผู้เรียนรู้จัก

การประกอบอาชีพสุจริตเพื่อเป็นช่องทางรายได้นำมาใช้จ่ายบนพื้นฐานความพอดีกับชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

“บันทึกรายรับ-รายจ่าย” เป็นการจดบันทึกข้อมูลด้านการเงินจากการปฏิบัติงานที่แสดงรายการของรายรับและรายจ่าย รวมทั้งเงินที่คงเหลือในช่วงเวลาหนึ่ง บันทึกนี้จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่เด็กควรฝึกปฏิบัติและนำไปใช้ในการวางแผนการเงินอย่างชาญฉลาด (ศิริมา เนตรสุวรรณ, 2562) การฝึกทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายในสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีนี้สามารถบูรณาการกับสาระอื่น ๆ ได้ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ในการให้เหตุผลและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน (สาวิณี จันทร์เย็น, 2561)

ปัจจุบันสถานการณ์การเงินของประชากรไทยพบว่า คนไทยเป็นหนี้การบริโภค คนไทยอายุ 60-65 ปี มีหนี้เฉลี่ยอยู่ที่ 453,000 บาท คนสูงอายุ 70-79 ปี ยังมีหนี้สูงถึง 287,000 บาท (ไทยรัฐออนไลน์, 2562) เนื่องจากขาดวินัยทางการเงิน การให้ความรู้การทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายให้กับผู้เรียนจึงเป็นการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่อย่างพอเพียงด้านเศรษฐกิจให้ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล และอย่างพอประมาณในสิ่งที่จำเป็น รู้จักการสร้างรายได้ จากงานธุรกิจที่สุจริตหรือกิจกรรมที่ช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัว ด้วยเหตุนี้จึงเห็นควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีหน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนโดยใช้การบันทึกรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์รายได้และรายจ่าย เรียนรู้ การวางแผนใช้เงินซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอยู่อย่างพอเพียง นอกจากนี้ผู้สอนสามารถนำการทำบันทึก รายรับ-รายจ่ายไปพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ และฝึกวินัยการเงินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้การบันทึกรายรับ-รายจ่าย มีความเข้าใจเนื้อหาธุรกิจสร้างรายได้และใช้จ่ายอย่างประหยัดด้วยการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง

ตัวแปรต้น

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด

1. ธุรกิจสร้างรายได้
2. บันทึกรายรับ-รายจ่าย
3. การเก็บเอกสารธุรกิจและใช้จ่ายประหยัด
4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
5. การจัดการเรียนรู้โครงจุพอเพียงในชั้นประถมศึกษา

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองโดยใช้รูปแบบ One – group Pretest-Posttest Design กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

X แทน การเรียนรู้ธุรกิจสร้างรายได้และใช้จ่ายอย่างประหยัดด้วยสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย
O1, O2 แทนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนตามลำดับ

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
กลุ่มตัวอย่าง	O1	X	O2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 39 คน รวม 78 คน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 39 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนจัดการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด
3. แบบประเมินสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ ใช้จ่ายอย่างประหยัด

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและสาระการเรียนรู้ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง.1.1 และสาระที่ 4 การอาชีพ มาตรฐาน ง.4.1 การบูรณาการเนื้อหาในสาระการเรียนรู้การดำรงชีวิตและการอาชีพ

1.2 ออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด จำนวน 3 แผน แผนละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 3 คาบ โดยบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การคำนวณบันทึกรายรับ-รายจ่าย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเสริมประสบการณ์นอกห้องเรียนด้วยการใช้สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย ประกอบด้วย

1.2.1 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 ธุรกิจสร้างรายได้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายธุรกิจ การจำแนกประเภทธุรกิจ และธุรกิจสุจริต

1.2.2 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 บันทึกรายรับ-รายจ่ายธุรกิจ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายกรณีศึกษาธุรกิจครอบครัวที่อยู่อย่างพอเพียง

1.2.3 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 การเก็บเอกสารธุรกิจและใช้จ่ายประหยัด มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจำแนกประเภทและจัดเก็บเอกสารทางธุรกิจ กรณีศึกษาธุรกิจของสมาชิกในห้องเรียน

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของแผนและความเหมาะสมกิจกรรม แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

และเทคโนโลยี ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) พบว่าแผนจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 (วันวิสาข์ ชาญณรงค์ และอารีย์ ปรีดีกุล, 2560)

1.4 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น ป. 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 คน เพื่อตรวจสอบขั้นตอนการจัดกิจกรรม และความเข้าใจของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่มตามจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า นักเรียนดำเนินการตามกิจกรรมในใบงานได้ครบทุกขั้นตอน และปรับปรุงแก้ไขแผนจัดการเรียนรู้โดยเพิ่มกิจกรรมให้นักเรียนนำเสนอหลังตรวจสอบคำตอบกับเฉลยว่าจะจัดการเงินคงเหลืออย่างไร เพื่อประเมินแนวคิดนักเรียนในการวางแผนใช้เงินให้เกิดประโยชน์และพอเพียงกับสถานะการเงิน จากนั้นจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับจริงใช้กับกลุ่มนักเรียนตัวอย่างเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตรวจสอบความถูกต้องเชิงโครงสร้าง แล้วหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.70-1.00 และนำมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้ภาษา

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ได้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.30-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับ 0.80 โดยใช้สูตรของ Kuder Richardson (KR-20) (ชุตินันต์ กระแสสินธุ์ และอินทิรา รอบรู้, 2561)

3. สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คู่มือครู แบบเรียนการงานอาชีพ ป.6 เอกสารการสร้างและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำบันทึกรายรับ-รายจ่าย

เนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา แนวปฏิบัติคู่มือการใช้สื่อ และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำกิจกรรมกลุ่ม

3.2 สร้างสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายแบบตารางรายการ 5 ช่อง แล้วสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการสอนสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ประเมินความเหมาะสมโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (ปรับปรุง-พอใช้-ปานกลาง-ดี-ดีมาก) ได้ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.32 คะแนน (ระดับดี) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 (วันวิเศษ ชาญณรงค์ และอารีย์ ปรีดีกุล, 2560) และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มผู้ปกครองการมีส่วนร่วมตรวจสอบบันทึกรายรับ-รายจ่ายและแสดงความคิดเห็นกับการทำกิจกรรม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวอย่างสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

3.3 นำสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายที่แก้ไขตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้แบบรายบุคคล (One-to-One Testing) กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 คน ที่มีผลการเรียนสูง 1 คน กลาง 1 คน ต่ำ 1 คน โดยพิจารณาจากผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2560 ผ่านมาให้ให้นักเรียนทำโจทย์คณิตศาสตร์ตัวอย่าง 1 ข้อ แล้วบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย และบันทึกรายรับรายจ่ายตนเอง 1 สัปดาห์ นำคะแนนรวมจากการฝึก

บันทึกรายรับรายจ่ายจากโจทย์คณิตศาสตร์และการบันทึกรายรับ-รายจ่ายตนเองมาหาประสิทธิภาพกระบวนการต่อประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E₁/E₂) (ชุตินันต์ กระแสสินธุ์ และอินทิรา รอบรู้, 2561) ได้ค่าเท่ากับ 71.27/70.23

3.4 นำสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายที่ผ่านการทดลองใช้แบบรายบุคคล (One-to-One Testing) ไปทดสอบแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 5 คน ที่มีผลการเรียนสูง 1 คน กลาง 3 คน ต่ำ 1 คน โดยพิจารณาจากผลการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านมา โดยใช้วิธีการเดียวกับการทดสอบแบบรายบุคคล ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 72.16/71.33

3.5 นำสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายไปทดลองภาคสนาม (Field Testing) กับนักเรียนชั้น ป 6/2 จำนวน 29 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่สอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 3 แผน เหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีเดียวกับการทดสอบแบบกลุ่มเล็กด้วยการชี้แจงรายละเอียดสมุดบันทึก รายรับ-รายจ่ายในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 แล้วให้นักเรียน นำสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายไปบันทึกข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของตนเองเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นให้ผู้ปกครองตรวจสอบ และให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและลงชื่อในสมุดบันทึก เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 นำชิ้นงานมาตรวจ พบว่า ได้ประสิทธิภาพกระบวนการต่อประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.32/80.55 นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายได้ถูกต้อง การบันทึกรายรับ-รายจ่ายรวมทั้งคำนวณ รายรับ-รายจ่ายและเงินคงเหลือได้ถูกต้อง การแสดง ข้อมูลการหารายได้การออมเงิน การนำเงินไปฝาก แสดงถึง ประสิทธิภาพสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของนักเรียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (E_1/E_2) 80/80 (ชุดมินต์ กระแสสินธุ์ และอินทிர ครอบรู้, 2561; ดาวรรดา วีระพันธ์ และชยาภา บาลโธสง, 2560)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2561 – กุมภาพันธ์ 2562

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วย การเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด ก่อนเรียน

2. จัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที (สัปดาห์ที่ 10-12 ของภาคเรียน) และให้นักเรียนบันทึกรายรับ-รายจ่ายในสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย เป็นเวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 11 และ 12)

3. หลังจัดกิจกรรมตามแผนจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 3 แผน (สัปดาห์ที่ 12 ของภาคเรียน) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ ใช้จ่ายอย่างประหยัดหลังเรียน และส่งสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัย

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัด คะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 14.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.11 และคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 16.56 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.68

เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	39	20	14.69	2.11	60	244	-5.15*
หลังเรียน	39	20	16.56	1.68			

* $p \leq .01$

2. การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงจากการใช้บันทึกรายรับ-รายจ่าย

จากการวิเคราะห์สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายรายบุคคล พบว่านักเรียนร้อยละ 75 บันทึกรายรับ-รายจ่ายด้วยสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายทุกวัน ร้อยละ 93.75 คำนวณรายรับ-รายจ่ายในแต่ละวันและแต่ละสัปดาห์ถูกต้อง และร้อยละ 90.62 ใช้เงินไม่เกินจำนวนเงินที่ได้

รับจากผู้ปกครองในแต่ละวันและยังมีเงินเหลือเก็บไว้ออม สะท้อนถึงคุณลักษณะการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและการมีวินัยทางการเงิน นอกจากนี้นักเรียนส่งบันทึกรายรับ-รายจ่ายให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบข้อมูล และเก็บรักษาสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายซึ่งเป็นเอกสารการเงินไม่ให้สูญหายแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการ	ข้อค้นพบสำคัญ
1. จำนวนเงินที่นักเรียนนำมาโรงเรียนในแต่ละวัน	นักเรียนนำเงินมาโรงเรียนโดยเฉลี่ยวันละ 50 บาท
2. ความถี่ที่ผู้ปกครองให้เงินนักเรียน	นักเรียนร้อยละ 93.75 ได้เงินจากผู้ปกครองทุกวัน
3. ความถี่ในการบันทึกรายรับ-รายจ่าย	นักเรียนร้อยละ 75 บันทึกรายรับ-รายจ่ายทุกวัน
4. รายได้ของนักเรียนนอกเหนือที่ได้รับจากผู้ปกครอง	นักเรียนร้อยละ 15.62 หารายได้เสริม
5. รายจ่ายของนักเรียน	นักเรียนร้อยละ 96.87 ใช้เงินเป็นค่าอาหาร ค่าขนม ค่ารถ
6. การออมเงินของนักเรียน	นักเรียนร้อยละ 90.62 มีการออมเงิน
7. ความถูกต้องของการคำนวณรายรับ-รายจ่าย	นักเรียนร้อยละ 93.75 คำนวณรายรับ-รายจ่ายถูกต้อง
8. การตรวจสอบบันทึกรายรับ-รายจ่ายของผู้ปกครองของนักเรียน	ผู้ปกครองร้อยละ 46.88 ตรวจสอบบันทึกรายรับ-รายจ่ายของนักเรียน
9. การส่งบันทึกรายรับ-รายจ่ายตรงตามกำหนด	นักเรียนร้อยละ 87.5 ส่งงานตามกำหนด
10. ความสะอาด เรียบร้อยของผลงาน	ผลงานร้อยละ 81.25 ได้คุณภาพระดับดีขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ ใช้จ่ายอย่างประหยัดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง โดยนักเรียนร้อยละ 90.62 มีการออมเงินที่เหลือจากการใช้จ่าย

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง” โดยใช้การบันทึกรายรับ-รายจ่ายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เชียงใหม่ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ ใช้จ่ายอย่างประหยัด พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้การบันทึกรายรับ-รายจ่ายทั้งนี้เป็นเพราะว่าแผนจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้ออกแบบให้มีกิจกรรมกลุ่ม โดยกำหนดให้ทุกกลุ่มมีสมาชิกที่มีผลการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และประสบการณ์ในการบันทึกรายรับ-รายจ่ายที่แตกต่างกัน ช่วยทำใบงานรายรับ-รายจ่าย การทบทวนใบความรู้ การทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง การคำนวณรายรับ-รายจ่าย และสรุปผลการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผู้เรียนที่เก่งช่วยผู้เรียนที่เรียนอ่อน และมีประสบการณ์น้อย ส่งผลให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้

ของผู้เรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนสอดคล้องกับสุรภี ประชุมพล (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม (Collaborative Learning Group) เป็นการเรียนรู้แบบหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการตรวจสอบผลงานร่วมกัน เพิ่มแรงจูงใจและความสำเร็จในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรู้ (Cornelius-Ukpepi, Aglazor, and Odey, 2016) นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งจากครอบครัวและในชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้ จะสามารถเชื่อมโยงไปสู่สถานการณ์จริงได้ (กันตภา สุธธิอาจ, 2561) การตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้คิดทบทวน วิเคราะห์หาคำตอบจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เน้นการคิดแบบวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนที่ขาดประสบการณ์และการหาคำตอบในการแก้ไขได้ดีขึ้น (ยุวดี ทองอ่อน, 2561) สอดคล้องกับดาวธรา วีระพันธ์ และชยาภา บาลโรสง (2560) ที่ศึกษาพบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถสร้างความสนใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ การกล้าแสดงออก เพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งพัฒนาความสามารถการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติให้กับผู้เรียน ทำนองเดียวกับจงกล เขียนปัญญา (2561) ได้ศึกษาพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือกับเทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ STAD โดยจัดกลุ่มผู้เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน คละกันในแต่ละกลุ่ม สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ ในกลุ่มจึงช่วยกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนของสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนเพิ่มขึ้น คล้ายกับอำไพวัลย์ คำแดง (2560) ได้ศึกษาพบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้กิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมวางแผนการทำงาน และแก้ไขปัญหา ร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ ในการพัฒนาความรู้ใหม่ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมใช้จ่ายอย่างประหยัด มีการออมเงิน และสร้างโอกาสหารายได้จากการทำงานที่จะช่วยผู้ปกครองได้ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงที่สำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแผนจัดการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจ สร้างรายได้ใช้จ่ายอย่างประหยัดที่สร้างขึ้นได้นำหลักการจัดการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในชั้นประถมศึกษา มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เงิน (อัญญรัตน์ นาเมือง และคนอื่น ๆ, 2559) โดยเริ่มจากสร้างการรับรู้ให้ผู้เรียนตระหนักถึงความจำเป็นของการบันทึกรายรับ-รายจ่าย การใช้จ่ายอย่างประหยัด และใช้อย่างพอเพียง ซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมกรจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ตลอดจนจัดกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกทางเศรษฐกิจที่ทำให้ต้องประหยัด อุดออม (เอกณรงค์ เรืองรัตน์, 2561) ทำให้ผู้เรียนรับรู้เข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ในชั้นเรียน และนำไปปฏิบัติเขียนบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเอง โดยมีครูและผู้ปกครองช่วยสนับสนุน นำไปสู่การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่อย่างพอเพียงให้ต่อเนื่อง (เกษม วัฒนชัย, 2563) นอกจากนี้การบันทึกรายรับ-รายจ่ายในชั้นเรียน ผู้เรียนนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่ม ทำให้เกิดการเรียนรู้คุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ Gold (2016) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมเรียนรู้บันทึก รายรับ-รายจ่าย ช่วยให้ผู้เรียนสามารถคำนวณตัวเลขที่เป็นรูปธรรม จำแนกรายรับ-รายจ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็น สรุปผลบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ และการแปลผลบันทึกรายรับ-รายจ่าย เพื่อวางแผนการเงินของตนเอง คือ เงินกิน เงินพอดี หรือเงินขาด ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรใช้เงินให้เหมาะสม ไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งปัจจัยที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนมี 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) จิตวิทยา การรับรู้สติปัญญาของผู้เรียน 2) สังคม ครอบครัว ชุมชน เพื่อนของผู้เรียน และ 3) สถานการณ์บุคคลรอบข้าง สื่อต่าง ๆ รอบตัวผู้เรียน (ปาริชาติ มณีมัย, ชลันธร ศรีธรรมโชติ, ภัทรพล

วรรณราช และระวีวรรณ สุขภิลภาพ, 2561; บุรฉัตร จันทร์แดง, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสัญญา เคนาภูมิ, 2562) สอดคล้องกับ ฌทิพรดา ไชยศิลป์, แก่นเพชร แผงสีผล, วิชิต นาชัยสิทธิ์, พรชัย วันทุม และวราวุธ ธารสะอาด (2561) ที่ศึกษาพบว่า กิจกรรมเสริมสร้าง การออมตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการทำ บัญชีครัวเรือนช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เงิน ของผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น ทำให้ผู้เรียนตระหนักการใช้เงิน คิดและเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายอย่างประหยัด เช่นเดียวกับ อรุณศรี แซ่จิว (2563) ที่ศึกษาพบว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยส่งเสริมให้ผู้เรียน ฝึกบันทึกรายรับ-รายจ่ายเป็นประจำและนำเงินออมที่มี ผลกานาการโรงเรียน สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์อยู่อย่างพอเพียงให้กับผู้เรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการงาน อาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ ใช้จ่ายอย่างประหยัดไปใช้จัดการเรียนการสอนอย่างมี

ประสิทธิภาพ ควรปรับโจทย์การคำนวณให้เหมาะสม กับแต่ละระดับชั้น และการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมควรคละ ความสามารถของผู้เรียน โดยให้แต่ละกลุ่มมีผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน

2. การนำสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายไปใช้จัดการ เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการ ติดตามวินัยทางการเงินของผู้เรียนร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ รู้จักธุรกิจสร้างรายได้ใช้จ่าย อย่างประหยัดกับพฤติกรรมการใช้เงินของผู้เรียน โดยใช้ ตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา เช่น เพศ ระดับ ผลการเรียน หรืออาชีพของผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง

2. ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของนักเรียน โดยใช้การบันทึกรายรับ-รายจ่ายส่วนบุคคล

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2563). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและบริหารพัฒนาองค์กร*. สืบค้นจาก <http://social.nesdc.go.th/social/Portals/0/Documents>
- กันตภา สุธธิดาจ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต)*.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จงกล เขียนปัญญา. (2561). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนโพธิ์ ศรีวิทยาคม. วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม, 5(2), 127-136.*
- ชุดิมนต์ กระแสสินธุ์ และอินทรา รอบรู้. (2561). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้บทเรียนมัลติมีเดีย โรงเรียนอนุบาลเนินมะขาม อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท. วารสารชุมชนวิจัย, 12(3), 222-230.*

- ดาวรรดา วีระพันธ์ และชยาภา บาลไธสง. (2560). การจัดการกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(3), 52–63.
- ณทิพรดา ไชยศิลป์, แก่นเพชร แผงสีผล, วิชิต นาชัยสิทธิ์, พรชัย วันทุม และวราวุธ ธารสะอาด. (2561). การเสริมสร้างการออกนอกระยะระดับชั้นประถมศึกษาสายวิชาเศรษฐศาสตร์. *MBU Education Journal: Faculty of Education Mahamakul Buddhist University*, 6(2), 517–529.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2562). *พบคนไทยมีหนี้ท่วมหัวตั้งแต่เด็กยันแก่ แม้มีรายได้เพิ่มแต่หนี้ไม่ลดแถมไม่ยอม*. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/business/1730320>
- มนัสนันท์ คำตัน. (2017). การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิจัยกาสะลองคำ*, 11(2), 35–48.
- บุญฉัตร จันทร์แดง, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสัญญา เคนาภูมิ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม. *Dhammathas Academic Journal*, 19(4), 235–244.
- ปาริชาติ มณีมัย, ชลันธร ศรีธรรมโชติ, ภัทธพล วรณราช และระวีวรรณ สุขภิลภาพ. (2561). การจัดทำบัญชีตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีเกษตรกรในพื้นที่โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตำบลนาข้าวเสีย อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง. *Journal of Social Development*, 20(2), 17–33.
- ปาริชาติ โยตะสิงห์, ศิริลักษณ์ มุลย์มาตย์, ณัฐริกา ทับภูตา, ชลทิพย์ ทารินไสล และจันจิรา อำนาจเจริญ. (2563). *การศึกษาพฤติกรรมและสภาพปัญหาการจัดการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านเต่าน้อย ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย*. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ยุวดี ทองอ่อน. (2561). Active learning: การเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม. *วารสารการจัดการความรู้*, 1(1), 1–7.
- วันวิสาข์ ชาญณรงค์ และอารีย์ ปรีดีกุล. (2560). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการจัดสวนไม้ไฟ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดदानครุราษฎร์อุทิศ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), 94–105.
- ศักดิ์นคร สีหอแก้ว. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนทักษะงานช่างพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 10(1), 109–128.
- ศิริมา เนตรสุวรรณ. (2562). *การทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายส่วนตัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชากลุ่มบูรณาการ แกนหลักการงานอาชีพและเทคโนโลยี*. สืบค้นจาก <https://www.dltv.ac.th/teachplan/episode/20320>.
- สถาบันสังคมศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจการสร้างวินัยทางการเงินในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 16–19 กรกฎาคม 2559 ณ โรงแรมคุ้มภูคำ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: สถาบันสังคมศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สาวิณี จันทร์เย็น. (2561). *การทำบันทึกรายรับรายจ่าย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชากลุ่มบูรณาการ แกนหลักสังคมศึกษา*. สืบค้นจาก <https://www.dltv.ac.th/teachplan/episode/26815>

- สุรณี ประชุมพล. (2561). การเรียนรู้แบบ Active learning ในยุคสมัย Thailand 4.0. *วารสารการจัดการความรู้*, 1(1), 45–53.
- อัญญรัตน์ นาเมือง, สุวรรณียะทะกร, สิริวรรณ ศรีพหล และ โพรซ์ สู่แสนสุข. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียน การสอนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 5(3), 96–109.
- อรุณศรี แซ่จิว. (2563). การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำเสนอผลงาน โครงการโรงเรียนสุจริต (กิจกรรมการถอดบทเรียน Best Practice ของครู การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง”). ดั้ง: โรงเรียนวัดเขาพิเศษ.
- เอกณรงค์ เรืองรัตน์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและแนวทางการส่งเสริมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนของคนทำงานในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขา วิชาบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย).
- อำไพวัลย์ คำแดง. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ด้วยชุดการเรียนรู้เรื่อง การประดิษฐ์งานใบตอง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชางานประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สืบค้นจาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=168221&bcat_id=15
- Gold, L. A. (2016). Financial literacy in the elementary classroom: Integrate not recreate. *Ohio Journal of School Mathematics*, 79(1), 38–42.
- Cornelius-Ukpepi, B. U., Aglazor, G. N., and Odey, C. O. (2016). Cooperative learning strategy as tool for classroom management. *Advanced in Multidisciplinary and Scientific Research*, 2(2), 67–76.
- Sharif, S. P. and Naghavi, N. (2020). Family financial socialization, financial information seeking behavior and financial literacy among youth. *Asia-Pacific Journal of Business Administration*. DOI: 10.1108/APJBA-09-2019-0196